
سال شمار زندگی فریدریش دورنمات

هاینتس گورتس / ترجمه‌ی سعید فیروزآبادی

- ۱۹۲۱ پنجم ژانویه، فریدریش در کُئولفینگن واقع در ایالت برن سوئیس به دنیا می‌آید. پدرش کشیش پروتستان است.
- ۱۹۲۳-۱۹۲۸ تحصیل در مدرسه ابتدایی اشتالدن نزدیک کُئولفینگن.
- ۱۹۳۰-۱۹۳۳ تحصیل در روستای گروسهوست اشتتن.
- ۱۹۳۵ نقل مکان خانواده به برن.
- ۱۹۴۱-۱۹۴۶ پس از پایان دوره‌ی دبیرستان دورنمات در برن و زوریخ ادبیات و فلسفه تحصیل می‌کند.
- ۱۹۴۳ نگارش داستان‌های کریسمس، سوسیس، پسر و نمایشنامه افول و زندگی جدید.
- ۱۹۴۵ انتشار نخستین آثار دورنمات با عنوان پیرمرد. نگارش داستان‌های تصویر سیزیف، مدیر تئاتر.
- ۱۹۴۶ ازدواج با لوتی گایسلر که بازیگر تئاتر است.
- ۱۹۴۷ نقل مکان به بازل. داستان پیلاتوس و نمایشنامه رادیویی همزاد. اجرای نمایشنامه نوشته‌اند که... درخانه نمایش زوریخ. دریافت جایزه «بنیاد ولتی برای نمایش» برای همین نمایشنامه. تولد پسر دورنمات، پتر. نگارش نقد تئاتر برای روزنامه شهر برن دی ناتسیون.

- ۱۹۴۸ نخستین اجرای نمایشنامه ناینجا در تئاتر شهر بازل. نقل مکان به لیگرتس. نگارش قطعات کوتاه و طنزآمیز نمایشی.
- ۱۹۴۹ نخستین اجرای رُمولوس کبیر در تئاتر بازل. تولد دخترش باربارا. نخستین اجرای نمایش‌های دورنمات در آلمان که همان نمایش رُمولوس کبیر است و در شهر گوتینگن به روی صحنه می‌رود.
- ۱۹۵۰ نگارش رمان پلیسی قاضی و جلاش.
- ۱۹۵۱ نگارش رمان پلیسی سوءظن و نمایشنامه رادیویی محاکمه برای سایه‌ی خر. نگارش داستان سگ و نقدهای تئاتر برای نشریه زورشر ولتوخه (تا ۱۹۵۳). تولد دختر دوم دورنمات، روت.
- ۱۹۵۲ نقل مکان به خانه‌ی شخصی نویشتال. اجرای ازدواج آقای می‌سی‌می‌پی در مونیخ. نخستین اجرای نمایشنامه‌های دورنمات به زبان غیرآلمانی؛ نوشته‌اند که... در تئاتر پاریس. انتشار نه قطعه منشور با عنوان شهر. داستان تونل، اجرای نمایشنامه‌های رادیویی اشترایتسکی و قهرمان ملی، گفتگوهای شبانه با انسانی تحقیر شده در مونیخ.
- ۱۹۵۳ نخستین اجرای نوشته‌ای به بابل می‌آید در مونیخ.
- ۱۹۵۴ دریافت جایزه‌ی ادبی شهر برن به پاس نمایشنامه نوشته‌ای به بابل می‌آید. نگارش نمایشنامه‌های رادیویی هرکول و طویلده اوژیاس و کسب و کار وگا و مسایل نمایش. اجرای ازدواج آقای می‌سی‌می‌پی به کارگردانی خودش در تئاتر برن.
- ۱۹۵۶ نخستین اجرای ملاقات بانوی سالخورده در تئاتر زوریخ. کارگردانی همین نمایش در بازل. نگارش نمایشنامه‌های رادیویی پنجری و غروب در اواخر پاییز. نگارش مقاله در باب اهمیت ادبیات در عصر ما.
- ۱۹۵۷ دریافت جایزه نمایشنامه‌های رادیویی به دلیل نگارش پنجری. نگارش فیلمنامه اتفاقی در روز روشن. تبدیل فیلمنامه قول به رمانی با همین عنوان. نخستین اجرای ملاقات بانوی سالخورده در پاریس. نگارش داستان آقای فلائی به تعطیلات می‌رود.

- دریافت جایزه ایتالیا برای غروب در اواخر پاییز و جایزه ادبی لوزان برای پنجری. نخستین اجرای ملاقات بانوی سالخورده در نیویورک با کارگردانی پتر بروک. ۱۹۵۸
- نخستین اجرای فرانک پنجم در زوریخ. دریافت جایزه منتقدان تئاتر نیویورک برای ملاقات بانوی سالخورده. سفر به نیویورک. دریافت جایزه شیلر در مانهایم آلمان و ایراد سخنرانی با عنوان فریدریش شیلر. دریافت جایزه حمایت از نویسندگان شهر برن برای قول. کارگردانی نمایشنامه ملاقات بانوی سالخورده در برن با همکاری هیلده براند. ۱۹۵۹
- سفر به لندن. نخستین اجرای ملاقات بانوی سالخورده در تئاتر میلان با کارگردانی جورجیو استرلر. نخستین اجرای ازدواج آقای می‌سی‌سی‌بی در تئاتر پاریس با کارگردانی ژرژ ویتالی. دریافت جایزه بنیاد نویسندگان شیلر. تغییر نمایشنامه فرانک پنجم برای اجرا در مونیخ. ۱۹۶۰
- سفر به برلین. فیلم ازدواج آقای می‌سی‌سی‌بی در آلمان ساخته می‌شود. ۱۹۶۱
- نخستین اجرای فیزیکدان‌ها در زوریخ. ۱۹۶۲
- نخستین اجرای هر کول و طویله اوزیاس در زوریخ. مجموعه‌ای از طراحی‌های طنزآمیز دورنمات درباره سوئیس با عنوان عروسی در پلاکات منتشر می‌شود. نخستین اجرای فیزیکدان‌ها در لندن با کارگردانی پتر بروک. ۱۹۶۳
- نخستین اجرای رمولوس کبیر در پاریس. سفر به شوروی (دعوت برای بزرگداشت یکصد و پنجاهمین سالروز تولد نویسندهٔ اکرایی شوچنکو). نخستین نمایش فیلم ملاقات بانوی سالخورده در آلمان، محصول کمپانی فوکس قرن بیستم با بازیگری اینگرید برگمان و آنتونی کوئین. ۱۹۶۴
- نخستین اجرای نمایش شهاب در زوریخ. کتاب تئاتر - نوشته و سخنرانی‌های دورنمات منتشر می‌شود. نخستین نمایش فیلم یونانی به دنبال زن یونانی در آلمان. ۱۹۶۶

▲ مادر: هولدا دورنمات

▲ پدر: رایتهولد دورنمات

ساخت فیلم فرانک پنجم با کارگردانی دورنمات. نخستین اجرای پیروان غسل تعمید در بزرگسالی در زوریخ (کمدی همان نمایشنامه نوشته‌اند که...), سفر به چهارمین کنگره نویسندگان در مسکو.

۱۹۶۷

سخنرانی در باب عدالت و حق در مانیتس آلمان. سخنرانی با عنوان چکسلواکی ۱۹۶۸ در بازل. شروع فعالیت نمایشی در بازل. نخستین اجرای نمایشنامه شاه یوهان (براساس نمایشنامه‌ای از شکسپیر) در بازل. دریافت جایزه‌ی گریل پارتسر آکادمی علوم اتریش.

۱۹۶۸

نخستین اجرای بازی استریندبرگ در بازل با کارگردانی دورنمات. فعالیت دورنمات به دلیل بیماری و اختلاف نظر با مدیریت تئاتر بازل متوقف می‌شود و دورنمات در نوامبر با ناراحتی و سرخوردگی فراوان همکاری خود را قطع می‌کند. دریافت جایزه‌ی ادبی ایالت برن و دکترای افتخاری دانشگاه تمپل فیلادلفیا. سفر به فیلادلفیا، فلوریدا، جزایر کارائیب،

۱۹۶۹

- جامائیکا، پورتوریکو و نیویورک. تا سال ۱۹۷۱ نیز طراحی‌های خود را در هفته‌نامه زونتاک ژورنال زوریخ منتشر می‌کند.
- ۱۹۷۰ نخستین اجرای فاوست اولیه در زوریخ با کارگردانی دورنمات. اجرای پیکره‌ی یک سیاره و یتوس آندروینکوس در دوسلدورف. نگارش و انتشار مقاله‌ی اصولی از آمریکا.
- ۱۹۷۱ نگارش داستان سقوط دورنمات با تجدید نظر، نمایش پیکره‌ی یک سیاره را در زوریخ اجرا می‌کند. نمایش ملاقات بانوی سالخورده با کارگردانی گتفرید فون اینم در اپرای وین اجرا می‌شود.
- ۱۹۷۲ اجرای نمایش ویچک اثر گنورگ بوشنر در زوریخ. از پنچری در ایتالیا فیلم می‌سازند.
- ۱۹۷۳ دورنمات فیزیکدان‌ها را خود کارگردانی می‌کند. نخستین اجرای همدست در زوریخ. دورنمات خودش این نمایشنامه را در ورشو اجرا می‌کند.
- ۱۹۷۴ کارگردانی نمایش امیلیا گالوتی اثر لسینگ در زوریخ. نخستین اجرای همدست در آتن.
- ۱۹۷۶ کتاب همدست منتشر می‌شود. در ماه نوامبر دورنمات به ولز سفر می‌کند تا جایزه‌ی بین‌المللی هنر ولز در سال ۱۹۷۶ را دریافت کند.
- ۱۹۷۷ اعطای نشان بوبر - روزنتسوايگ در فرانکفورت. ایراد سخنرانی با عنوان در باب شکیبایی. اجرای فرشته‌ای به بابل می‌آید با کارگردانی رُذلف کلتربورن. نخستین نمایش فیلم فرصتی کوتاه. دکترای افتخاری دانشگاه نیس فرانسه. نخستین اجرای همدست در ژنو.
- ۱۹۷۸ نخستین نمایش فیلم قاضی و جلادش. اجرای نمایش شهاب در تئاتر وین. انتشار کتاب تصویرها و طراحی‌ها.
- ۱۹۷۹ سخنرانی با عنوان آلبرت اینشتین در زوریخ. دریافت جایزه‌ی ادبی شهر برن. نخستین اجرای پنچری در هانا با کارگردانی دورنمات.

▲ خانه دورنمات در خیابان لاوربرگ در برن

- ۱۹۸۰ کتابی با عنوان فریدریش دورنمات درباره‌ی خودش، مصاحبه درباره‌ی کمندی‌هایش به مناسبت شصتمین سالروز تولد دورنمات منتشر می‌شود. مجموعه نمایشنامه‌های دورنمات در سی جلد منتشر می‌شود.
- ۱۹۸۱ شصتمین سالروز تولد دورنمات. دریافت دکترای افتخاری دانشگاه نوشاتل. ایراد سخنرانی در دانشگاه کالیفرنیا جنوبی. همایش بین‌المللی با عنوان فریدریش دورنمات در لوس‌آنجلس. نمایشگاه طراحی‌های دورنمات در برن. دریافت جایزه‌ی ادبیات شهر گوتینگن.
- ۱۹۸۲ در تلویزیون اتریش با فرانتس کرویتسر مصاحبه‌هایی می‌کند

- که با عنوان جهان به مثابه هزار تو پخش می‌شود. ملاقات بانوی سالخورده را برای اجرای تلویزیونی می‌نویسد.
- ۱۹۸۳ فوت همسر دورنمات. دریافت دکترای افتخاری دانشگاه زوریخ. اجرای نمایش آختزلو در زوریخ. سفر به یونان و آمریکای جنوبی.
- ۱۹۸۴ دریافت نشان کارل تسوکمایر در آلمان و جایزه‌ی دولت اتریش با عنوان ادبیات اروپا. ازدواج با شارلوته کِر، روزنامه‌نگار، فیلمساز و هنرپیشه. ایراد سخنرانی با عنوان هنر و علم در دانشگاه گوته فرانکفورت.
- ۱۹۸۵ نمایش طراحی‌های دورنمات در موزه‌ی نوشتاتل. دریافت جایزه‌ی ادبیات ایالت بایرن. کتاب عدالت منتشر می‌شود. سفر به مصر. نمایشنامه‌ی دورنمات در قاهره در مصر و با حضور دورنمات اجرا می‌شود. در این نمایشنامه مشکلات اجرای آثار دورنمات و دیگر نویسندگان اروپایی به زبان عربی در مصر مطرح می‌شود.
- ۱۹۸۶ داستان مأموریت یا در باب مشاهده‌ی مشاهده‌گر منتشر می‌شود. با همکاری همسرش شارلوته کِر نمایش‌های ایفای نقش‌ها صورتجلسه اجرای خیالی و آختزلو سوم را اجرا می‌کند. جایزه‌ی ادبیات ایتالیا و گنورگ بوشنز و نیز جایزه‌ی یادبود شیلر را دریافت می‌کند.
- ۱۹۸۹ چهاردهم ژانویه آختزلو چهارم نمایش داده می‌شود. دورنمات به دلیل نگارش مقاله‌هایش جایزه‌ی ارنست روبرت کورنیوس را دریافت می‌کند. رمان دره‌ی پر هرج و مرج منتشر می‌شود.
- ۱۹۹۰ دورنمات آثار ادبی خویش را به انجمن ادبی سوئیس اهدا می‌کند. چهاردهم دسامبر دورنمات به دلیل عوارض سکنه قلبی در خانه‌اش می‌میرد.
- ۱۹۹۲ از آثار برج‌مانده‌اش اندیشه‌ها که شش مقاله را دربر می‌گیرد، منتشر می‌کنند.
- ۱۹۹۵ اثری ناتمام که رمان پلیسی است با عنوان بازنشسته منتشر می‌شود.

کتابخانه ملی افغانستان

